

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَكَذَّبَ بِالصِّدْقِ
إِذْ جَاءَهُ أَ لَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ (32) وَ
الَّذِي جَاءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ أُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ
(33) لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِندَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ جَزَاءُ
الْمُحْسِنِينَ (34) لِيُكَفِّرَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي
عَمِلُوا وَ يَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا
يَعْمَلُونَ (35) أَ لَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ وَ يُخَوِّفُونَكَ
بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ وَ مَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ
(36) وَ مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ أَ لَيْسَ اللَّهُ
بِعَزِيزٍ ذِي انتِقَامٍ (37) وَ لَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ
السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلْ أَ فَرَأَيْتُمْ مَا
تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ

كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ أَوْ أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ
 مُمْسِكَاتُ رَحْمَتِهِ قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ
 الْمُتَوَكِّلُونَ (38) قُلْ يَا قَوْمِ اعْمَلُوا عَلَى مَكَانَتِكُمْ
 إِنِّي عَامِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ (39) مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ
 يُخْزِيهِ وَ يَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُقِيمٌ (40) إِنَّا أَنْزَلْنَا
 عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ فَمَنِ اهْتَدَى فَلِنَفْسِهِ
 وَ مَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَ مَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ
 بِوَكِيلٍ (41)

Who, then, doth more wrong than one who utters a lie concerning Allah, and rejects the Truth when it comes to him; is there not in Hell an abode for blasphemers? And he who brings the Truth and he who confirms (and supports) it - such are the men who do right. They shall have all that they wish for, in the presence of their Lord: such is the reward of those who do good: so that Allah will remit from them (even) the worst in their deeds and give them their reward according to the best of what they have done. Is not Allah enough for his Servant? But they try to

frighten thee with other (gods) besides Him! For such as Allah leaves to stray, there can be no guide. And such as Allah doth guide there can be none to lead astray. Is not Allah exalted in power, lord of retribution? If indeed thou ask them who it is that created the heavens and the earth, they would be sure to say, "Allah". Say: "See ye then? The things that ye invoke besides Allah,- can they, if Allah wills some affliction for me, remove His affliction or if He wills some mercy for me, can they keep back His mercy?" Say: "Sufficient is Allah for me! In Him trust those who put their trust." Say: "O my People! Do whatever ye can: I will do (my part): but soon will ye know- "Who it is to whom comes a chastisement or ignominy, and on whom descends a chastisement that abides." Verily We have revealed the book to thee in truth, for (instructing) mankind. He, then, that receives guidance benefits his own soul: but he that strays injures his own soul. Nor art thou set a custodian over them.

پھر اُس شخص سے بڑا ظالم اور کون ہو گا جس نے اللہ پر جھوٹ باندھا اور جب

سچائی اس کے سامنے آئی تو اُسے جھٹلادیا۔ کیا ایسے کافروں کے لیے جہنم میں کوئی

ٹھکانا نہیں ہے؟ اور جو شخص سچائی لے کر آیا اور جنہوں نے اس کو سچ مانا، وہی

عذاب سے بچنے والے ہیں۔ انہیں اپنے رب کے ہاں وہ سب کچھ ملے گا جس کی وہ

خواہش کریں گے، یہ ہے نیکی کرنے والوں کی جزا، تاکہ جو بدترین اعمال انہوں

نے کیے تھے انہیں اللہ ان کے حساب سے ساقط کر دے اور جو بہترین اعمال وہ

کرتے رہے اُن کے لحاظ سے اُن کو اجر عطا فرمائے۔ (اے نبی) کیا اللہ اپنے

بندے کے لیے کافی نہیں ہے؟ یہ لوگ اُس کے سوا دوسروں سے تم کو ڈراتے ہیں۔ حالانکہ اللہ جسے گمراہی میں ڈال دے اُسے کوئی راستہ دکھانے والا نہیں، اور جسے وہ ہدایت دے اُسے بھٹکانے والا بھی کوئی نہیں۔ کیا اللہ زبردست اور انتقام لینے والا نہیں ہے؟ ان لوگوں سے اگر تم پوچھو کہ زمین اور آسمانوں کو کس نے پیدا کیا ہے، تو یہ خود کہیں گے کہ اللہ نے۔ ان سے پوچھو، جب حقیقت یہ ہے تو تمہارا کیا خیال ہے کہ اگر اللہ مجھے کوئی نقصان پہنچانا چاہے تو کیا تمہاری یہ دیویاں جنہیں تم اللہ کو چھوڑ کر پکارتے ہو، مجھے اُس کے پہنچائے ہوئے نقصان سے بچا لیں گی؟ یا اللہ مجھ پر مہربانی کرنا چاہے تو کیا یہ اس کی رحمت کو روک سکیں گی؟ بس ان سے کہہ دو کہ میرے لیے اللہ ہی کافی ہے، بھروسہ کرنے والے اُسی پر بھروسہ کرتے ہیں۔ ان سے صاف کہو کہ "اے میری قوم کے لوگو، تم اپنی جگہ اپنا کام کیے جاؤ، میں اپنا کام کرتا رہوں گا، عن قریب تمہیں معلوم ہو جائے گا کہ کس پر رسوا کن عذاب آتا ہے اور کسے وہ سزا ملتی ہے جو کبھی ٹلنے والی نہیں۔"

(اے نبیؐ) ہم نے سب انسانوں کے لیے یہ کتاب برحق تم پر نازل کر دی ہے۔

~~~~~  
 اب جو سیدھا راستہ اختیار کرے گا اپنے لیے کرے گا اور جو بھٹکے گا اُس کے بھٹکنے

کا وبال اُسی پر ہوگا، تم اُن کے ذمہ دار نہیں ہو۔

فیر उस शख्स से बड़ा ज़ालिम शख्स और कौन होगा जिसने अल्लाह पर झूट बाँधा और जब सच्चाई उसके सामने आई तो उसे झुटला दिया | क्या ऐसे लोगों के लिए जहन्नम में कोई ठिकाना नहीं है? और जो शख्स सच्चाई लेकर आया और जिन्होंने उसको सच माना, वही अज़ाब से बचनेवाले हैं | उन्हें अपने रब के हाँ वह सब कुछ मिलेगा जिसकी वे खाहिश करेंगे | यह है नेकी करनेवालों की जज़ा ताकि जो बदतरीन आमाल उन्होंने किए थे उन्हें अल्लाह उनके हिसाब से साक़ित कर दे और जो बेहतरीन आमाल वे करते रहे उनके लिहाज़ से उनको अज़्र अता फ़रमाए | (ऐ नबी) क्या अल्लाह अपने बन्दों के लिए काफ़ी नहीं है? ये लोग उसके सिवा दूसरों से तुमको डरते हैं | हालाँकि अल्लाह जिसे गुमराही में डाल दे उसे कोई रास्ता दिखानेवाला नहीं है और जिसे वह हिदायत दे उसे भटकानेवाला भी कोई नहीं | क्या अल्लाह ज़बरदस्त और इंतिक़ाम लेनेवाला नहीं है? इन लोगों से अगर तुम पूछो कि ज़मीन और आसमानों को किसने पैदा किया तो ये खुद कहेंगे कि अल्लाह ने | इनसे पूछो, जब हकीक़त यह है तो तुम्हारा क्या खयाल है कि अगर अल्लाह मुझे कोई नुक़सान पहुँचाना चाहे तो क्या तुम्हारी ये देवियाँ, जिन्हें तुम अल्लाह को छोड़कर पुकारते हो, मुझे उसके पहुँचाए हुए नुक़सान ने बचा लेंगी? या अल्लाह मुझपर मेहरबानी करना चाहे तो क्या ये उसकी रहमत को रोक सकेंगी? बस इनसे कह दो कि मेरे लिए अल्लाह ही काफ़ी है, भरोसा करनेवाले उसी पर भरोसा करते हैं | उनसे साफ़ कहो कि “ऐ मेरी क़ौम के लोग, तुम अपनी जगह अपना काम किए जाओ, मैं अपना काम करता रहूँगा, अनक़रीब तुम्हें मालूम हो जाएगा कि किसपर रुसवाकुन अज़ाब आता है और किसे वह सज़ा मिलती है जो कभी टलनेवाली नहीं |” (ऐ नबी) हमने सब इंसानों के लिए यह किताबे-बरहक़ तुमपर नाज़िल कर दी है | अब

~~~~~

जो सीधा रास्ता इखतियार करेगा अपने लिए करेगा और जो भटकेगा
उसके भटकने का बवाल उसी पर होगा, तुम उनके ज़िम्मेदार नहीं हो ।

~~~~~